

Finanční systém

Informační asymetrie

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

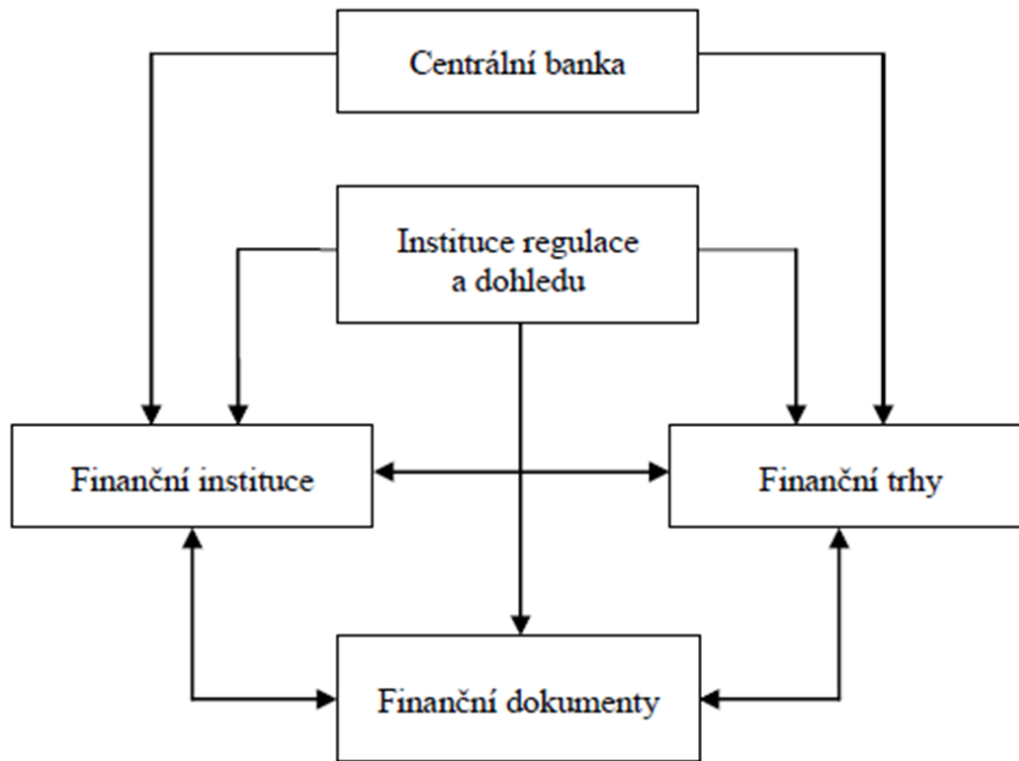
Zuzana Szkorupová

Katedra financí a účetnictví

Struktura finančního systému

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Funkce:**

- Přeměna úspor na investice
- Zajištění platebního a zúčtovacího styku
- Tvorba informací a snížení informační asymetrie

- **Úspory:**

- Motivovány představou, že budoucí spotřeba subjektu bude vyšší díky investicím
- Rozhodnutí spořit vs. umístění úspor

- **Centrální banka**
 - v ČR – Česká národní banka (ČNB)
 - každý stát má centrální banku, která provádí měnovou politiku
 - měnová politika, platební styk, regulace a dohled

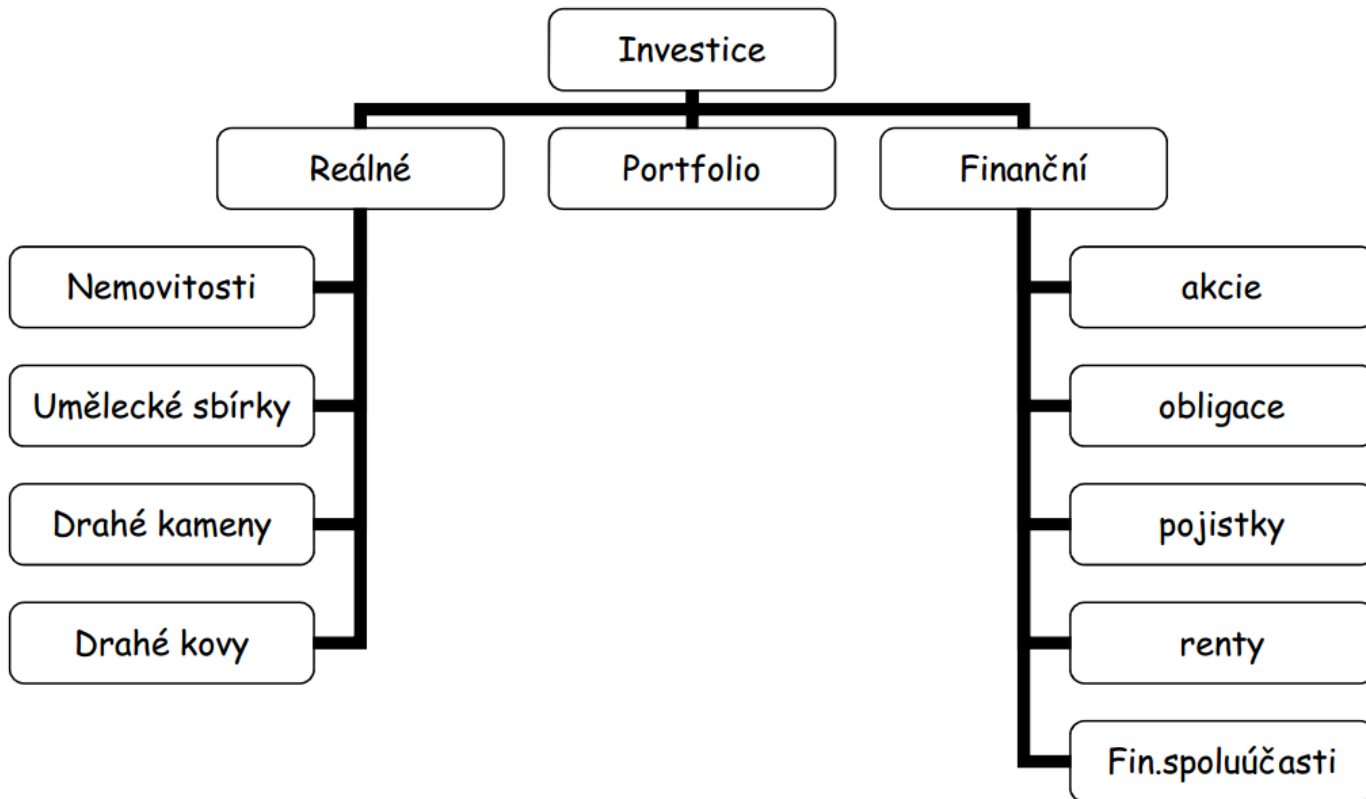
 - **Finanční dokumenty (cenné papíry)**
 - dokumenty, které zaznamenávají (dokumentují) finanční transakci
 - peníze, akcie, dluhopisy, podílové listy, směnky, šeky, ...
-

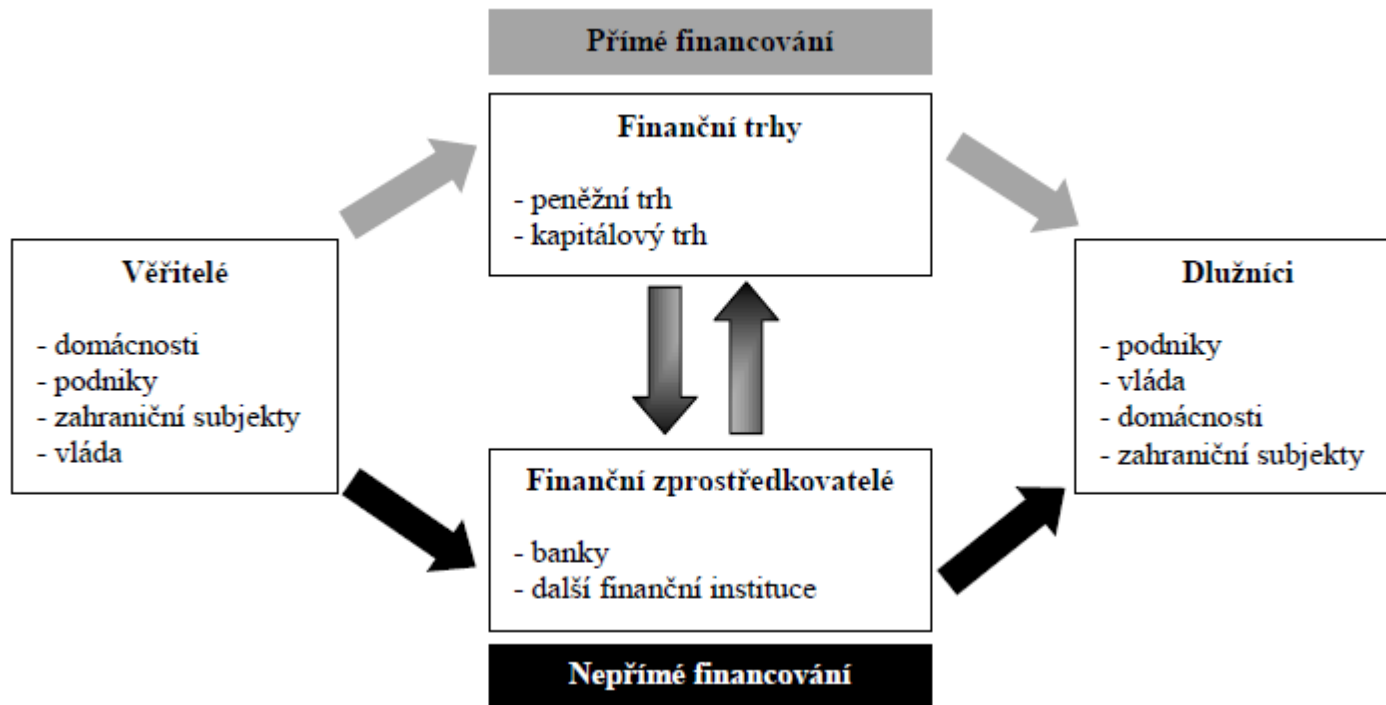
- Finanční trhy
 - místa (trhy), kde se obchoduje s finančními dokumenty
 - několik typů finančního trhu (na různých trzích se obchoduje s různými finančními dokumenty): peněžní trh, kapitálový trh, devizový trh, trh derivátů, trh drahých kovů, ...

 - Finanční instituce
 - subjekty, které vytvářejí finanční dokumenty, obchodují s nimi a zprostředkovávají pohyb zdrojů mezi účastníky trhu
 - banky, pojišťovny, investiční společnosti, penzijní společnosti, obchodníci s cennými papíry, ...
-

Typy investic

Financování & Tok zdrojů finančním systémem

Zdroj: Stavárek (2013, s. 16)

- **B-systém**
 - Dominantní postavení bank při finančním zprostředkování
 - Firmy rozhodující část cizích zdrojů získávají od bank ve formě úvěrů (finanční trhy pouze doplňkový zdroj financování)
 - Úspory domácností směřují především do bank
 - Německo, Rakousko, Česká republika, Slovensko

- **M-systém**
 - Založen na zprostředkování prostřednictvím finančních trhů
 - Domácnosti a jednotlivci přímo investují do cenných papírů a investují na kapitálovém trhu prostřednictvím institucionálních investorů
 - USA, VB

- **Regulace:**
 - Formulace a vydávání specifických pravidel pro fungování finančního systému a všech jeho součástí jako jsou finanční trhy nebo finanční instituce
- **Dohled:**
 - Monitorování a kontrola dodržování stanovených pravidel v praxi

V ČR integrovaný dohled nad finančním sektorem od 1. 4. 2006 vykonává Česká národní banka <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/>

- banky, družstevní záložny, pojišťovny, zajišťovny, pojišťovací zprostředkovatelé, obchodníci s cennými papíry, investiční zprostředkovatelé, investiční společnosti a investiční fondy, fondy kolektivního investování, penzijní společnosti a fondy

- Na trzích uzavírají kontrakty subjekty, jejichž informace se významně liší
- Informační asymetrii vyvolává existence soukromých informací (jsou známy jen těm, kteří k nim mají přístup)
- V ekonomické teorii je předpoklad dokonalých a volně dostupných informací
- V realitě existují soukromé informace, které může majitel využít ve svůj prospěch (narušení konkurenčního prostředí, které zvyšuje transakční náklady a vede ve svých důsledcích k neefektivnosti)

- **Základní typy informační asymetrie:**
 - Nepříznivý výběr
 - Morální hazard

- Vzniká **před uzavřením smlouvy** mezi kupujícím a prodávajícím.
 - Díky nekompletním informacím jsou produkty na trhu chápány jako identické, i když v realitě tomu tak není
 - Kupující oceňuje všechny produkty na trhu průměrnou cenou, která odráží průměrnou kvalitu; průměrná kvalita výrobků se zhoršuje a na trhu jsou nabízeny pouze méně kvalitní výrobky

Nepříznivý výběr – příklady

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Prodej ojetého auta, prodávající má lepší informace o jeho stavu, vlastnostech a kvalitě než kupující.

Zaměstnanec má lepší informace o svých schopnostech, výkonnosti, či zdravotním stavu než jeho zaměstnavatel.

Pojištěný má lepší informace o pravděpodobnosti vzniku pojistné události než pojišťovna.

Manažeri vědí o firmě mnohem více než její akcionáři.

Dlužníci mají lepší informace o možnosti splacení svého dluhu než bankéři, kteří jim poskytují úvěr.

- Vzniká **po uzavření smlouvy**.
- Jedna strana změni nepředvídatelným způsobem své chování
- Dochází v situaci, kdy rozhodnutí hospodářského subjektu jsou ovlivněna tím, že nemusí nést případné negativní důsledky změny svých rozhodnutí

V zaměstnaneckém vztahu se mohou zaměstnanci po uzavření pracovní smlouvy vyhýbat svým povinnostem a závazkům.

Akcionáře zajímá zisk firmy, management však může upřednostnit jiné cíle a svůj slib maximalizovat zisk, při řízení firmy obcházet.

Neživotní pojištění. Pojištěné subjekty mohou mít tendenci po uzavření pojistky změnit své chování způsobem, který vede ve svých důsledcích ke zvýšení rizikovosti jejich aktivit a tím k větším nárokům vůči pojišťovnám.

- **Signalizování:**

- Vzniká tehdy, jestliže před uzavřením smlouvy má jedna strana možnost věrohodným způsobem zveřejnit své soukromé informace a ovlivnit tak rozhodnutí druhé, méně informované strany.
- Např. záruční doba, rating

Děkuji za pozornost

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zuzana Szkorupová

Katedra financí a účetnictví